

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

י"ט כסלו

(חלק כ שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת בראשית, יחיד תשרי, ה'תשפ"ה (ב)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2024
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

י"ט כסלו

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר המשיל פעם (בשיחה דחג הסוכות) משל על ענין החסידות, וז"ל:

מרגליות – ניתן למצוא בקרקעית הים. גחלים, המפיצים אור וחום, נמצאים בעמקי האדמה. הסדר בזה הוא, שצריך להיות אחד שהוא המנהיג, והוא המורה היכן לחפור וכיצד למצוא את הגחלים. על חכמתו של המנהיג יכולים הפועלים לסמוך, אלא שעליהם להשמע במדויק לדבריו של המנהיג אליהם. אבל אעפ"כ, בנוגע לרוח החיים שצריכה להיות לכל אחד בהיותו בעמקי האדמה מן האויר שמעל הארץ, בזה אין הם יכולים לסמוך על רוח החיים שיש למנהיג. כל פועל צריך שתהי' לו עצמו התחברות רוח חיים מן האויר שמעל האדמה, ובאם לאו, הוא נעשה ר"ל נופל, היינו שנשאר ללא חיות. וכן הוא גם במי שצולל במים למצוא את המרגלית, שמוכרחת להיות לו רוח חיים הבאה מעל לאדמה.

וסיים כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאת הנמשל יכול כל אחד להבין בעצמו: חסידות מאירה ומחממת – כמשל הגחלים – אלא שצריך לירד בעמקי האדמה כדי לברר כו'. ברם בעת הירידה בעמקי האדמה, צריך האדם להיות מחובר למעלה, ואזי תהי' לו חיות.

ב. והנה, מובן ופשוט שכל פרט במשל הוא בדיוק, ומתאים הוא אל הנמשל – וצריך להבין:

(א) למה הביא כ"ק מו"ח אדמו"ר משל משני דברים – גחלים שבעמקי האדמה ומרגליות שבים – ולא הסתפק באחד מהם?

(ב) אע"פ שפתח במשל ה"מרגליות", הנה עיקר האריכות במשל היא לגבי ה"גחלים"; ועוד זאת: בנמשל פירש וביאר רק את ענין הגחלים (וענין ה"מרגליות" לא הזכיר כלל) – וטעמא בעי.

ודחק גדול לומר, שכיון שסיים ש"את הנמשל יכול כל אחד להבין בעצמו", סמך על כך שענין המרגליות בנמשל יובן אף הוא מעצמו, ולפרטיו – שהרי לגבי הגחלים ביאר ופירש את הנמשל (ולא סמך על כך שיובן מעצמו).

ומזה משמע, שמה שנוגע בעיקר לדעת הוא, שענין החסידות הוא כמשל הגחלים.

(ג) כל ענין המובא בתורה הוא בתכלית הדיוק. וצריך לומר, שהשייכות של הגחלים לאדמה ושל המרגליות לים, אינה רק בכך שזהו המקום שבו הם נמצאים בגשמייות², אלא שישנה שייכות תוכנית פנימית

(2) גם הגחלים שמתחת למי הים – הם שם חלק מהאדמה, משא"כ מרגליות והם גם חיים מהמים וממה שבמים וכו'.

(1) ליל ש"ק חוהמ"ס (ס' השיחות תש"ה ע' 50).

בניהם. וצריך להבין: מהי השייכות בתוכן בין הגחלים לאדמה, ובין המרגליות – לים?

ג. והנה, החילוק בין אדמה לים מבואר בכמה מקומות, ומובן הוא מן החילוק שבין הנבראים שעל-פני האדמה ובין הברואים שבים:³

נודע ש"הכל הי' מן העפר"⁴ – הכל נוצר "מן הארץ"⁵ – והנבראים מקבלים את חיותם מן הארץ (ארץ ממנה יצא לחם⁶), אבל אעפ"כ אין נראה (לאחרי שנברא הנברא) קישור וחיבור בין הנבראים לאדמה;

משא"כ הברואים שבים – דגים, כשפורשים מן הים מיד הם מתים⁷; הם מוכרחים להמצא במקור חיותם.

וזהו שמצינו⁸ ש"ים" הוא משל על העולמות שבהם הכח האלקי (המהוה מחי' ומקיים אותם) מאיר בגילוי, כך שהנבראים מרגישים את ההכרח להיות מחוברים תמיד למקור חיותם, כי באם לאו, יאבדו את מציאותם וקיומם; ולכן נקראו עולמות אלה "עלמין סתימין", לפי שהמציאות והישות של עולמות אלו "מכוסה" במקורם (ע"ד הדגים שבים);

משא"כ "ארץ" היא משל על העולמות שבהם הנבראים אינם מרגישים את הכח האלקי המהוה אותם

(והיינו שאינם מרגישים את הקשר שלהם למקור חיותם); ולכן נקראים עולמות אלה "עלמין דאתגליין" – מציאותם "גלוי", הם מרגישים עצמם כמציאות בפני עצמה.

וזהו גם נקודת הביאור בב' הענינים במשל – גחלים שבאדמה ומרגליות שבים – כי פעולת החסידות בנפש האדם נחלקת, בכללות, לשניים: א) ב"גליא" שבאדם – בחינת "אדמה" שבו; ב) ב"סתים" שבאדם, בחינת "ים" שבו⁹, כדלקמן.

ד. ויובן בהקדם כמה מההסברים לכך שגילוי החסידות הי' בדורות האחרונים דוקא, דלכאורה, אכשור דרא – בתמי".¹⁰ ומהם:

א) מאחר שחושך הגלות הולך וגדל¹¹, יש צורך באור נעלה יותר כדי שתהי' היכולת להתגבר על החושך¹². ולכן התגלתה נשמתא דאורייתא, שהיא מעוררת ומגלה את הכוחות העמוקים והנסתרים שבנשמה (סתים דנשמתא).

173 ב) מאחר שאנו עומדים כבר בסוף זמן הגלות, ובשעה זו יש צורך להתכונן לגאולה העתידה לבוא – והרי הכנה צריכה להיות מעין הדבר

8) ראה לקו"ת ר"פ שמיני ע"ד שני מיני צדיקים, אותם שעבודתם ברחמינות ונק' "נוני ימא", ואותם שעבודתם בגשמיות. ע"ש באורך. ולהעיר ג"כ מהמשך שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר (שם בהתועדות שלאח"ז – ליל שמע"צ) ע"ד "גוף און נשמה פון חסידות".

9) בהבא לקמן ראה גם לקו"ש חט"ו ס"ע 281 ואילך. ועוד.

10) ראה סוטה מט, א: בכל יום כו'.

11) קונטרס ע"ה פ"ג. ועוד.

3) בהבא לקמן ראה בארוכה לקו"ת צו יד, ב ואילך. עשר האמונה פני"ב (פד, א ואילך). סה"מ תרנ"ט ע' קמה ואילך. סה"מ תרע"ח ע' רנד ואילך. ועוד.

4) קהלת ג, כ.

5) ב"ר פי"ב, יא.

6) איוב כח, ה.

7) ראה ע"ז ג, טע"ב. וראה ברכות סא, ב.

מתאים להידוע¹⁸, שלעתיד לבוא העבודה לא תהי' „לברר בירורין" – שהרי „ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ"¹⁹ – אלא רק עליות מחיל אל חיל בקדושה גופא). וזה קשור לסתים דנשמתא⁸ מצד עצמה, שהיא וסתים דקוב"ה הם מציאות אחת, כביכול²⁰ (ישראל וקוב"ה כולא חד).

ומאחר שהענין הראשון, להתגבר על החושך, הוא הכרח גמור בעבודת האדם לקונו – ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה הנ"ל: „שלא להיות נופל ר"ל . . . ללא חיות" – לכן, ענין זה שבחסידות נמשל ל„גחלים המפיצים אור וחום", שהם ענינים הכרחיים בחיי האדם, וכדלקמן;

משא"כ פעולת החסידות בסתים דנשמתא בפני עצמה – נמשלה למרגליות, כיון שבזמן הגלות לא זה הוא הענין ההכרחי (כ"כ), ואין זה אלא דבר המוסיף יופי לאדם (כמשל המרגליות).

וזהו הטעם לכך שעיקר האריכות בשיחה היא בנוגע לגחלים ולא בנוגע למרגליות, כי ענין זה שבחסידות מוכרח לצורך עבודת האדם בזמן הזה לכל לראש.

ה. והביאור בזה בפרטיות:

בנוגע לענין הגחלים הזכיר כ"ק מו"ח אדמו"ר שני ענינים: „הם מפיצים אור וחום". והצד השווה בשניהם הוא:

חום – (שהוא הסימן לחיות – ואור, אינם מוסיפים פרטים חדשים

שאליו מתכוננים – ניתן גילוי שהוא „מעין" ו„טעימה" מהגילוי דלעתיד¹² [ע"ד הנאמר בכתבי האריז"ל¹³ (והובא להלכה במגן אברהם¹⁴ ובשו"ע אדה"ז¹⁵ – בעל הגאולה והשמחה) שבערב שבת צריך לטעום ממאכלי השבת („טועמי' חיים זכו"ו)¹⁶].

ואחד החילוקים בין שתי ההסברים¹⁷:

לפי הטעם הראשון, שהחסידות מועילה להתגבר על חושך הגלות – ה"ז קשור לכחות הגלויים שבאדם⁸, שהם העוסקים במלחמה בגלות, ובהם כובש האדם את גופו ונפשו הבהמית וחלקו בעולם. וע"י החסידות ניתן בהם תוקף (מפנימיות וסתים הנשמה) שיוכלו להתגבר על חושך העולם, ואפילו על החושך הכפול ומכופל שבדורות האחרונים.

משא"כ לפי הטעם השני, שהחסידות היא „טעימה" מהגילוי דלעתיד – אין ענינה להגן מפני החושך (שזה נעשה בדרך ממילא), אלא ההתאחדות עם אלקות (שזה

12) ראה בארוכה שיחת י"ט כסלו תרס"ג (בספר השיחות תורת שלום) ד"ט כסלו הוא פנימיות הגאולה" (וראה שם ע' 26). וראה לקולו"צ אגרות ע' רכד (נת' בלקו"ש חט"ז ע' 199 הערה 56).

13) שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פנ"ח שער יח רפ"ג. ובמט"מ (סי' תח) ושל"ה מס' שבת (קלב, סע"ב) הובא זה בשם הירושלמי.

14) או"ח סר"ג סוסק"א.
15) שם סעיף ח.

16) שעה"כ ופע"ח שם. מט"מ ושל"ה שם (מירושלמי).

17) להעיר גם מלקו"ש חט"ז (ע' 169) ע"ד החילוק דמן ושליו.

18) אגה"ק סו"ס כו (קמה, א"ב). ובכ"ו.

19) זכר' יג, ב.

20) ראה זח"ג עג, א.

והרי זה מההדגשות העיקריות דתורת החסידות – שעבודת ה' מוכרחת להיות בחיות ובשמחה²⁴; ולאידך גיסא, יש בה הדגשת הסכנה בהעדר (ואפילו בחלישות) החיות, סכנת קרירות ח"ו (שהיא סימן להיפך החיים ר"ל)²⁵.

אמנם, החיות בעבודת ה' יכולה להיות מדודה ומוגבלת, לפי טבע האדם. ע"ד כל בעל-חי, שבודאי יש לו חיות (ואדרבה, החיות של כמה וכמה בעלי חיים היא בחמימות יתירה על של מין המדבר), אלא שחיות הבעל-חי היא לפי טבעו²⁶ – אין ביכלתו לעשות דבר שאינו ע"פ טבעו.

החידוש והמעלה של יהודי הם (לא רק היותו חס, חס גם כלפי חבריו, אלא) שיש בכחו להאיר את נפשו: לראות בעין שכלו – „החכם עיניו בראשו“, בהוא דשריא על רישא²⁷ – (לא מה שהוא וסביבתו רוצים וחושקים בו, אלא) מה צריך להיות, ולעשות כן אפילו כאשר זהו שלא לפי טבעו, ואפילו כשזהו היפך טבעו.

וכדאיתא בגמרא²⁸, שיכול אדם להיות זהיר בכל רמ"ח מצוות-עשה ושס"ה מצוות לא-תעשה, ולעסוק בהם בחיות – ואעפ"כ ייקרא „לא עבדו“²⁹, לפי שאינו עושה היפך טבעו.

בדבר, אלא הם פועלים שהדבר גופא (שישנו מקודם בשלימותו) יהי' חס (ח"י) ומואר.

ועד"ז היא תורת החסידות²¹: החסידות לא הוסיפה ח"ו ענינים חדשים בתורה – שהרי בתורה אין מקום כלל לשינוי, גרעון או תוספת²²; גם קודם גילוי תורת החסידות הי' קיום כל תרי"ג המצוות בשלימות. אלא שנתעורר צורך – כאשר נעשה העולם קר וחשוך יותר, עד שנתכסה בקור וחושך גדולים ביותר – בגילוי חיות וחמימות ואור בעש' זו.

[וזהו המענה על שאלת אחדים – „מעשה אבותינו בידינו“: זקנו (קודם גילוי הבעש"ט ותורת החסידות) – טוען השואל – לא הי' חסר לו לימוד החסידות; אך הלא הוא עצמו יודע, שאצל זקנו הי' יתר חמימות ויתר אור (ושלא בערך), וכן בכל דורו (איכשר דרא – בתמי').]

והרי זה בדוגמת הרא"י וההחלטה²³: מכיון שבתקופת תמוז אין צורך להסיק את התנור ואין צורך לסגור את הדלת והחלון הפונים לרחוב – הרי שכך יעשה האדם תמיד, וגם בתקופת טבת].

החסידות, עי"ז שגילתה את פנימיות הנשמה של איש ישראל, הכניסה חיות ואור בכל עיני התורה והמצות.

(24) ראה תניא פכ"ו ואילך. ובכ"מ.

(25) ראה ד"ה זכור תרצ"ד (בסה"מ קונטרסים ח"ב) בתחלתו, ובדרושים ע"ד עמלק – של רבותינו נשיאנו בארוכה.

(26) ראה לקו"ש ח"ו ע' 112 ואילך.

(27) קהלת ב, יד. וזח"ג קפז, א.

(28) חגיגה ט, ב. תניא פט"ו. תו"ח ויקהל תקפת, ב ואילך. ועוד.

(29) מלאכי ג, יח.

(21) ראה אגה"ק דכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (נדפסה בקונטרס ומעין ע' 17. היום יום בתחלתו) „י"ט כסלו . . אור וחיות נפשנו ניתן לנו“ (נת' בלקו"ש ח"ב ע' 463 ואילך).

(22) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ט. ועוד.

(23) בנוגע לציבור בני"י (דציבור אינו מת הוריות ו, א) והוא אותו הציבור) אלא שהזמן נשתנה מתמוז לכ"ו.

הוא עומד בתנועה של מסירת הרצון. אך לעמול ולחשוב בעצמו, זאת אין ברצונו –

וע"ז בא המענה, שביחד עם מסירת הרצון, הכרח הוא שתהי' לאדם קומה שלימה, הכוללת חב"ד (שכל) חג"ת (מדות) ונה"י (עשי') [אלא שקומה שלימה זו צריכה להיות, "רתומה" למילוי רצון המשלח, "להשמע במדויק לדבריו של המנהיג"].

וזהו מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה, שבנוגע לרוח החיים שצריכה להיות לכל אחד, אי אפשר לסמוך על רוח החיים של המנהיג – דלא כהשיטה³² ש"צדיק באמונתו יחי"³³, אל תקרי יחי' אלא יחי'³⁴, היינו, שיש לסמוך על הצדיק שהוא יחי' – אלא צריך כל אחד שתהי' לו בעצמו התחברות רוח חיים.

ובאותיות פשוטות: מן ההכרח שתהי' לכל אחד קביעות עתים בכל יום ויום בלימוד תורת החסידות – ולא לימוד בשטחיות, אלא יגיעה של ממש בהבנת עניני החסידות כו', עד שיחוש האדם בעצמו כי אמנם עמל והתיגע.

176 והדבר מוכרח להיות בכל יום ויום

ממש. אין איש יכול לסמוך על זה שהוא מלא וגדוש ויודע סך פלוני של מאמרים ובעל פה, או אפילו על כך שאך ביום האתמול עמל על הבנת מאמר חסידות – אלא חובה היא להתחבר לרוח החיים בכל יום ויום

כדי שיתקיים בו „עושין רצונו של מקום“, מוכרחת להיות העבודה ד„בכל מאדך“³⁰ – שיעשה למעלה ממדידות והגבלות טבעו, וזה בא עי"ז שיש „אור“.

וכיון שב' הענינים דחמימות ואור הם ענין פנימי בסדר העבודה דתורה ומצות – לכן (כפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחות), צריך להיות אחד שהוא המנהיג, המורה את סדר העבודה³¹,

ואלו הם רבותינו נשיאינו בכל דור ודור, הנותנים ומגלים את סדר העבודה – יחד עם הנתינת-כח – כיצד יחמם ויאיר אדם את עצמו ואת סביבתו; ו„על חכמתו של המנהיג יכולים הפועלים לסמוך, אלא שעליהם להשמע במדויק לדבריו של המנהיג אליהם“.

ו. ועל כך הוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחה זו עוד ענין: „אבל אעפ"כ, בנוגע לרוח החיים שצריכה להיות לכל אחד .. בזה אין הם יכולים לסמוך על רוח החיים שיש למנהיג. כל פועל צריך שתהי' לו עצמו התחברות רוח חיים כו“:

עלול אדם להעלות בדעתו, שכיון שהוא סומך על חכמתו של המנהיג, וצריך להשמע לדבריו במדויק, כנ"ל, די במסירת הרצון לבד;

– וכמו שטען פעם אדם אחד, שיש לכתוב לו כל פרט שעליו לעשות מאל"ף עד תי"ו, והוא יישמע לכל, שכן

(32) ראה לקוטי דיבורים ח"א קמא, ב. ועוד. ולהעיר מסד"ה להבין ענין קליפות של הצדוקים (מאה שערים מ, ב. סה"מ תקס"ה ע' קטב).

(33) חבוקו ב, ד.

(34) ראה אגה"ק סי' זך וביאורו.

(30) ברכות לה, ב ובחז"א ג מהרש"א שם. לקו"ת שלח מב, ג. ועוד.

(31) עייג"כ תניא בהקדמה.

מצב שבו עדיין מרגיש האדם העובד את עצמו למציאות בפני עצמה. הוא אכן עובד ה' בחיות גדולה, ויתירה מזו – הוא משנה את מהותו ונוהג היפך טבעו ורגילותו, למעלה מהמדידות וההגבלות שלו, אבל לאחרי כל זה, "יש מי שאוהב"³⁸. המציאות שלו היא "בהתגלות" – הוא העוסק בעבודת ה' בהתלהבות גדולה, ואף בהתלהבות ולהט שלמעלה ממדידה והגבלה.

אמנם, בנוסף לזה ישנו הענין הנעלה יותר שבחסידות, לפעול את ענין "אתכסייא" – שיהא האדם "מכוסה" ושקוע לגמרי עד למעלה ראש³⁹ במקור חיותו, באלקות, עד שלא יהי מציאות בפני עצמה כלל.

וזה נעשה ע"י לימוד פנימיות התורה, המעיינות שבתורה, שבה אלקות מאירה באופן גלוי. וכמבואר בכ"מ⁴⁰, שבנגלה דתורה יתכן שתהי' ההנהגה, כדאיתא בגמרא, "לא ברכו בתורה תחילה" (ברכת "נותן התורה", אע"פ שחביבות התורה ישנה⁴¹), היינו, שישכח האדם את (ברכת) נותן התורה ח"ו; משא"כ בפנימיות התורה מורגשת אלקות (אף שאין ניטלת מהאדם

מחדש, שהרי בחיים לא יתכן שום הפסק³⁵;

וכמו בחיות כפשוטו: אם יטען אדם שרצונו להיות חי ביום ראשון וביום שלישי, אלא שבניהם – ביום שני – רצונו לנוח ולהנפש מן החיות – הרי מובן שבאופן זה ח"ו לא יגיע ליום השלישי . . .

ובעיקר צריך האדם לזכור – שכוונת הדברים היא בפועל ממש והדברים מכוונים אליו ממש – ולא במצבו ביום אתמול, אלא, כפי שקם ביום זה בבוקר והוחזרה לו נשמתו מחדש, חדשים לבקרים³⁶ – הנה עליו לחדש כבתחילה את הקשר עם רוח החיים³⁵, ע"י קביעות בלימוד החסידות, בחשק חדש, ויותר מזה – כמי שלא למד מימיו.

ועי"ז תהי' עבודתו במשך כל היום כולו בחמימות ואור כדבעי³⁷.

ז. והנה, כל זה הוא ענין הגחלים "שבחסידות, הקשור לבחי' "אדמה" – גליא שבאדם. אכן הגחלים נמצאים בענמקי האדמה, וזה מרמז על פנימיות האדם – אך מ"מ, הרי אלו עמקי האדמה.

ולכן עבודה זו אינה שוללת לגמרי

(38) ראה תניא פל"ה (מד, סע"א ואילך).

(39) ראה רמב"ם סוף הל' מקואות – ברמז ענין טבילה (אותיות ביטול – סדור קנט, סע"ד) – "והביא נפשו במי הדעת הטהור".

(40) ראה קונטרס עה"ח פי"א. ועוד.

(41) נדרים פא, א ובר"ן שם (מרבינו יונה) ש, ודאי עוסקין היו בתורה תמיד". וראה גם ב"ח לטא"ח סמ"ז.

(35) נוסף על זה שמכיון שיצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום (סוכה נב, סע"א. קידושין ל, ב) צריך להמשיך בכל יום אש שלמעלה (לקו"ת ר"פ תצא).

(36) איכה ג, כג. שו"ע אדה"ז או"ח (מהד"ק) ריש סי' ד.

(37) ראה כתובות סז, א.

(* אבל ראה שיחת ליל ד' דחה"ס תשנ"ה. המו"ל.

שיהיו לו גם תכשיטים ומרגליות, כאלה המתוקנים וראויים למי שצריך לעמוד לפני המלך; ובאם לא, אין זאת רק שחסר איזה פרט, אלא יש כאן פגיעה בכבוד המלך.⁴⁶

ועד"ז בנמשל: מה שלימוד החסידות כענין בפני עצמו (לשם ענין „דע את אלקי אביך“⁴⁷) לא הי' הכרחי כ"כ⁴⁸, זהו בדורות הקודמים, שהיו בטרם התחילו ההכנות האחרונות לביאת המשיח, וממילא לא הי' אז הכרח כ"כ ב„מרגליות“.

אך בשעה ש„הנה זה עומד אחר כתלנו“⁴⁹ – הנה זה משיח בא, ובביאתו „קץ שם לחושך“ ואזי תתחיל הגאולה האמיתית והשלמה, שענינה הוא (כמבואר בכמה מקומות⁵⁰) ה„נישואין“ כביכול של ישראל עם הקב"ה, ובהם יתגלה שישראל והקב"ה הם מציאות אחת כביכול („והיו לבשר אחד“⁵¹), ישראל ומלכא בלחודוהי⁵² – הרי יש להתכונן לכך באופן המתאים; יש צורך ב„מרגליות“⁵³ שבהם „הולכים

(46) ע"ד עבודת כהן מחוסר בגדים.

(47) דה"א כח, ט.

(48) ראה המצויין לקמן הערה 57 ע"ד גודל הכרח לימוד פנימיות התורה.

(49) שה"ש ב, ט. וראה „קול קורא“ לכ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפס ב„הקריאה והקדושה“ סיון תש"א, אגרות קודש שלו ח"ה ע' טסז) דמפרש זה על משיח.

(50) שמו"ר ספט"ו. לקו"ת שה"ש מה, א-ב. סידור קלח, ג ואילך. ועוד.

(51) בראשית ב, כד.

(52) ראה זח"ג לב, א.

(53) ואף שכ"ק מו"ח אדמו"ר לא האריך בהשיחה בענין המרגליות – ה"ז מפני שאז עדיין לא הי' סמוך כ"כ לזמן הגאולה. משא"כ עתה כו'.

הבחירה, וממילא יכול הוא לגרות ח"ו את יצרו הרע על עצמו וללמוד פנימיות התורה באופן בלתי רצוי).

וע"י לימוד חסידות בשופ"י, „מתכסה“ הלומד לגמרי ונעשה שקוע באלקות, מעין מה שיהי' לעתיד לבוא, כאשר יקויים „ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים“⁴².

וכיון שאין זה ענין של עשרי' בפועל – ומצינו עד"ז ודוגמתו גם בנגלה דתורה, והוא לימוד התורה ד„יגדיל תורה ויאדיר“⁴³, שאין בו נפק"מ למעשה בפועל, אלא הלימוד הוא רק „דרוש וקבל שכר“⁴⁴ – לפיכך הושווה הדבר ל„מרגליות“, שאינם ענין הכרחי לגמרי, שהרי יכול אדם לחיות את כל חייו בלי מרגליות.

ח. אך במה דברים אמורים, שאין המרגליות ענין הכרחי – רק כאשר נשאר האדם בדי' אמותיו שלו.

אבל בשעה שצריך הוא לעמוד לפני המלך – ולא כמו שהמלך נמצא בשדה, אלא באופן היותו בהיכל מלכותו, חדר לפנים מחדר⁴⁵ – אזי אין די בכך שיהיו כל לבושו בשלימות (ואפילו יהיו לבושי עשיר), אלא מן ההכרח

(42) ישע"י יא, ט. וראה רמב"ם בסוים וחותרם ספרו יד החזקה: ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם כפי כח האדם שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

(43) ישע"י מב, כא. חולין טו, ב.

(44) סוטה מד, א. וש"נ.

(45) עיין לקו"ת ראה לב, ריש ע"ב.

— הנה סדר הנהגה זה (שלא לרדוף אחר „מרגליות“) ה' לו מקום בדורות הקודמים. אבל עתה, כאשר „הנהגה“ זו עומד אחר כתלנו, צריך לעמוד הכן „ללכת לחופה“ עם מלך מלכי המלכים הקב"ה; ואיך יתכן שישנו אדם שאינו רודף אחר מרגליות!?

אכן, איתא בזהר⁵⁹, שבזמן הגלות ישראל הם ככלה הנמצאת ב„שוקא דבורסקי“, ומצד גודל האהבה לכלתו, החתן — הקב"ה — מוותר ומוחל על הריח הרע של שוקא דבורסקי, של הגלות, והולך למקום שבו נמצאת הכלה, ישראל.

אך כל זה הוא סדר ההנהגה של זמן הגלות. עתה הגיעה העת שיהי „דאֵלאֵי גלות!“ (קץ לגלות), ולעת כזו, הנה עוד בהיותם במצרים, „לכל בני ישראל ה' אור במושבותם“⁶⁰, כדי לעמוד הכן לקראת גאולה האמיתית והשלימה — וא"כ, איך יתכן להתכונן ל„חופה“ בלבושים שדי בהם כאשר הרחוב הוא שוקא דבורסקי . . .

וההכנה כדבעי ל„חופה“ עם הקב"ה, בריבוי מרגליות — הצפת העולם בלימוד החסידות, „כמים לים מכסים“ — הנה היא גופא מזרזת וממהרת⁶¹ את ההשתתפות בפועל בשמחה הגדולה

לחופה“ עם מלך מלכי המלכים הקב"ה⁵⁴. ולכן חובה היא ללמוד חסידות, ובשופי.

ט. זהו גם המענה⁵⁵ לאלו הטוענים: הן אמת שחסידות היא דבר טוב וכו', ואדרבה — זהו ענין שנמשל למרגליות; אך הוא, הטוען, אינו רודף אחר מרגליות. די לו בכך ש„לבושיו“ (מחשבה דיבור ומעשה של תרי"ג מצות התורה)⁵⁶ הם בשלימות, ויש לו גם תכשיטים. אך „מרגליות“ — זאת לא חסר לו!

יש לדעת, שבנוסף לכך שזהו דין בשו"ע, שישנו חיוב ללמוד פנימיות התורה (כמו כל חלקי התורה)⁵⁷, ויתירה מזו — מצד החושך דעקבתא דמשיחא ישנו הכרח בלימוד החסידות כדי שהלבושים יהיו בשלימות, כנ"ל

54) שזהו ג"כ מה שהפליג בזהר (ח"ג צח, א"ב) ע"ד ענין התכשיטי כלה שהוצרך להיות במ"ת — דיום חתונתו הוא יום מ"ת (רש"י שה"ש ג, יא).

55) נוסף על הנ"ל ס"ה.

56) תניא רפ"ד.

57) ראה פס"ד ברור בהל' ת"ת לאדה"ז (פ"א ס"ד) שכל נפש צריכה לעסוק גם בחלק הסוד שבתורה (עיי"ש עד היכן הדברים מגיעים). וראה אגה"ק סכ"ו בשם האריז"ל* דדוקא בדורות אלו מצוה לגלות זאת החכמה. וראה קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנו, ב). וראה בארוכה ע"ד הכרח לימוד פנימיות התורה — קונטרס עה"ח פ"ג ואילך. מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר ב„התמים“ ח"א (ע' בה [יד, א] ואילך. אגרות קודש שלו ח"י ע' שסח ואילך). קונטרס תורת החסידות ולימוד החסידות לכ"ק מו"ח אדמו"ר. ועוד.

(* ראה הקדמת הרח"ו לשער ההקדמות — הועתקה בהוספת לקונטרס עה"ח הנ"ל.

58) הנה — לשון שמחה (ספרי קרח ית, ח הובא בפרש"י עה"ת שם).

59) ס"פ בחוקותי.

60) בא י, כג.

61) כהבטחת מלכא משיחא להבעש"ט,

דכשיפוצו מעינותיך חוצה קא אתי מר (אגה"ק דהבעש"ט — נדפסה בסו"ס בן פורת יוסף. כתר שום טוב בתחלתו. ועוד).

179 של הנישואין⁶² בין ישראל והקב"ה מעשרה טפחים, שישראל וקוב"ה כולא
 — ואזי יראה בעיני בשר, ולמטה חז, ישראל ומלכא בלחודוהי, ובמהרה
 בימינו ממש.

(משיחת שמוחת בית השואבה תשכ"א)

(62) ע"פ המבואר בפנים תומתק השייכות
 דשיחה זו (זמן אמירתה —) חג הסוכות — כי
 סוכה היא בדוגמת חופה (פרדס ש' ערה"כ ע'
 סוכה), ולכן היא זמן שמחתינו (וראה לקו"ת

ברכה (צו, א) דז' ימי הסוכות הם דוגמת ז' ימי
 המשתה — שאז מוכרחים תכשיטי כלה).

